

Posudek oponenta

Karel Ulm, Československá strana národně demokratická a František Hlaváček jako její generální tajemník, Diplomová práce FF UK, 2009, 147 str.

V posledním decenniu vznikla na Ústavu českých dějin FF UK celá řada diplomových prací, které se věnovaly politickým biografickým reprezentantů politického stranictví konce 19. a první poloviny 20. století. Přispěly tím nesporně k odstranění řady bílých míst na osobnostní mapě politických elit a k hlubšímu a přesnějšímu posouzení vnitřního života politických stran, které spoluvytvářely pluralitní spektrum české a československé demokracie. K takovýmto pracím se řadí i diplomová práce Karla Ulma, jenž se ujal úkolu zpracovat roli Františka Hlaváčka v letech 1925-1931, generálního tajemníka československé národní demokracie.

V úvodu se pokusil zdůvodnit bližší vymezení tématu své práce, která nenabízí celkový vyrovnaný pohled na dlouhou životní pouť této osobnosti, ale diplomant se soustřeďuje na analýzu Hlaváčkových aktivit při vzniku ČSR, a pak zejména na posouzení jeho role v politickém vedení čs. národně demokratické strany, zvláště v období, kdy se stal jejím generálním sekretářem. Tomuto užšímu vymezení přizpůsobil K. Ulm vnitřní členění práce, byť jej v úvodu přesvědčivěji neobhájil. Především stručný nástin historie národní demokracie následuje až po kapitole, kdy už je Hlaváček prezentován jako její generální tajemník.

Rovněž úvodní zhodnocení použitých pramenů a literatury je jen stručné a i poněkud zavádějící. Diplomant např. tvrdí, že mu „důležitým zdrojem poznatků byl dobový tisk“, ve skutečnosti dobový tisk, konkrétně časopis Fronta, podrobněji zkoumá a využívá až v závěrečné části práce, v níž se zabývá Hlaváčkovou publicistikou po rezignaci na funkci generálního sekretáře. Z pramenného hlediska opřel diplomant svou práci o archivní výzkum (v ANM zejména pozůstalostní fond František Hlaváček), který doplnil studiem soudobé knižní publicistiky a literatury memoárového charakteru, která mu oprávněně byla důležitým pramenem. Použitá literatura sice v závěrečném seznamu vykazuje základní relevantní tituly, když ale autor odkazuje, často tak činí na populárně naučné práce, nebo encyklopedické příručky. Charakterizovat jednotlivé politické subjekty a vůbec nezmínit základní dílo moravských historiků Marka a Malíře o politických stranách a hnutích považují za omyl. Nalezl by tu mj. odkazy na relevantní literaturu k tomu kterému politickému subjektu.

Vlastní přínos práce tudíž spatřuji především ve vylíčení činnosti Františka Hlaváčka v roli generálního tajemníka ČsND. Vyplývá z něj, jak vnitřně strukturovaná a rozporuplná byla strana, v níž rozhodně neomezeně nevládl stranický sekretariát. Prezentace agendy

generálního tajemníka je právě z tohoto hlediska zajímavá a až překvapivě poučná. Otevřena zůstává odpověď na otázku, proč integrální čeští nacionalisté Hlaváčkova typu nepochopili, v čem je kompromituje určitá sympatizující podpora českému fašismu, a že jsou to právě jeho totalizující tendence a rysy. Zajímavé jsou pasáže o Hlaváčkových vnitřních bojích v národní demokracii, o jeho sporech s Hodáčem, odsouzení Benešovy zahraniční politiky, politiky odzbrojování a politiky pacifismu a „idealistické“ politiky západních velmocí vůbec. Hlaváček se zasazoval i za sblížení Československa a Polska, připomínám ovšem, že historik musí vždy vyslechnout i „druhou stranu“. A to mi chybí alespoň v odkazu na literaturu.

Diplomovou práci K. Ulma doporučuji k obhajobě, protože určité badatelské přínosy obsahuje. Zároveň upozorňuji, že větší péče měla být věnována její závěrečné redakci (neopravené chyby!) a stejně tak i stylistické stránce. Celkovou hodnotu diplomové práce také zbytečně snižuje řada odborně ne zcela fundovaných odkazů, nicméně zadání diplomního úkolu K. Ulm splnil minimálně na dobré úrovni.

Praha, 9. května 2009

prof. PhDr. Jan Kuklík, CSc.